

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

39048

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgül SAKİ

İstanbul Milletvekili

2026 yılının Ocak ayında İstanbul Kağıthane'de kira borcunu ödeyemediği için evinden çıkarılan ve sokakta yaşamaya mecbur kalan 66 yaşındaki Cemal Ertürk'ün, soğuktan korunmak amacıyla girdiği otomobilde çıkan yangın sonucu yaşamını yitirmesi; barınma yoksulluğunun yalnızca bir sosyal yardım meselesi değil, doğrudan yaşam hakkını ihlal eden yapısal bir sosyal risk hâline geldiğini göstermektedir.

Bu olay, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın sorumluluk alanında bulunan yoksullukla mücadele, evsizlik, sosyal risk tespiti ve önleyici sosyal hizmet mekanizmalarının İstanbul ölçeğinde etkili biçimde işlemediğini ortaya koymaktadır.

Bu çerçevede;

1. İstanbul'da son beş yıl içinde kira borcunu ödeyemediği için evden çıkarılan, evsiz kalan, geçici barınma alanlarında yaşayan veya sokakta yaşamaya zorlanan kişi ve hane sayısı kaçtır? Bu kişilerin yaş, cinsiyet ve hane yapısına göre dağılımı nedir? Bakanlığınız bu verileri neden düzenli ve şeffaf biçimde kamuoyu ile paylaşmamaktadır?
2. Barınma yoksulluğu, Bakanlığınız tarafından müstakil bir "yüksek sosyal risk alanı" olarak tanımlanmakta mıdır? Tanımlanmıyorsa, evsizlik ve sokakta yaşamın ölümle sonuçlanan vakalar üretmesine rağmen bu alan neden sosyal risk sınıflandırmalarına dâhil edilmemektedir?
3. Son beş yıl içinde İstanbul'da Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla kira desteği alan hane sayısı kaçtır? Bu yardımların ilçelere göre yüzdelik dağılımı nedir? Bu desteklerin ortalama tutarı, İstanbul'daki ortalama kira bedelleri karşısında barınma güvencesi sağlamaya yeterli midir?

4. Kira borcu nedeniyle tahliye riski altında olduğu bilinen birey ve haneleri önceden tespit etmeye yönelik, Bakanlığınız bünyesinde işleyen bir erken uyarı, izleme veya önleyici sosyal hizmet mekanizması bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa, İstanbul özelinde bu mekanizmalar son beş yılda kaç hane için işletilmiştir?
5. Sosyal hizmetlere başvurduğu halde barınma desteği alamayan hane sayısı İstanbul'da kaçtır? Bu başvurular hangi gerekçelerle reddedilmiştir?
6. Sokakta yaşamaya zorlanan yaşlı, engelli veya kronik hastalığı bulunan bireylerin, barınma temelli sosyal hizmetlere yönlendirilmesine ilişkin İstanbul'da özel bir program bulunmakta mıdır?
7. Son beş yıl içerisinde İstanbul'da barınma yoksulluğu ve sokakta yaşam koşullarıyla ilişkili olduğu tespit edilen ölüm vakası sayısı kaçtır? Bu vakalara ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış özel bir inceleme, raporlama veya politika değerlendirmesi mevcut mudur?
8. Bakanlığınız, evsizlik ve sokakta yaşamın doğrudan yoksulluk ve barınma krizinin sonucu olduğu gerçeğini kabul etmekte midir? Kabul ediyorsa, bu sorunun neden yalnızca bireysel yoksulluk başlığı altında ele alındığı; yapısal bir sosyal politika sorunu olarak değerlendirilmediği nasıl açıklanmaktadır?
9. Sosyal yardım ve destek programlarının, barınma krizinin önleyici boyutunda neden etkisiz kaldığına ilişkin, Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa, bu durum Bakanlığınızın sosyal politikayı önleyici değil, kriz yönetici ve geçici bir çerçevede ele aldığını göstermekte midir?
10. Yerel yönetimlerin barınma temelli sosyal hizmet üretme kapasitesinin, merkezi idarenin mevzuat, yetki ve kaynak politikaları yoluyla sınırlandırıldığı yönündeki eleştiriler hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
11. Barınma yoksulluğunun sokakta yaşamaya ve ölümle sonuçlanan vakalara yol açtığı bu tablo, Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleriyle Bakanlığınız tarafından nasıl bağdaştırılmaktadır?
12. Yaşanan bu tür vakaların münferit değil, yapısal bir sorun olduğunu kabul ediyor musunuz? Kabul ediyorsanız, neden bugüne kadar İstanbul ölçeğinde bütüncül, kalıcı ve önleyici bir barınma-sosyal hizmet politikası geliştirilmemiştir?